Relacja z 50. Konferencji Prezesów Adwokatur Europejskich w Wiedniu

W dniach 9-11 czerwca odbyła się 50. Konferencja Prezesów Adwokatur Europejskich w Wiedniu. Naczelną Radę Adwokacką reprezentowali adw. Bartosz Grohman, sekretarz NRA oraz adw. Wojciech Bagiński - przewodniczący Komisji ds. Zagranicznych NRA.

Kluczowymi punktami konferencji były obrady plenarne w dniu 10 czerwca oraz spotkanie w Ambasadzie Francji 11 czerwca i podpisanie „Deklaracji europejskich prawników we wspieraniu praworządności".

Konferencję w Sali Festsaal pałacu Ferstel otworzył mec. Rupert Wolff – prezes Austriackiej Rady Adwokackiej i były Prezes CCBE.

Mec. Wolff mówił o początkach Konferencji w latach 70-tych, o wartościach wspólnej Europy, jej fundamentach i zasadach wspólnych wszystkim prawników, m.in. takim jak praworządność. Wskazał, że wolny świat potrzebuje wolnych prawników, a ich siłę stanowi przestrzeganie praworządności. Wskazał też na pojawiające się zagrożenia naruszeń praworządności. Podsumował, że nasz świat – to nasza Europa. W dalszej części zapowiedział mówców konferencji i zauważył, że doroczna Konferencja Prezesów Rad Adwokackich w Wiedniu, to doskonała platforma do wymiany myśli i obrony zasad.

Dyskusję zatytułowaną „Prawo siły czy siła prawa” bardzo sprawnie moderował redaktor Christian Ultsch z dziennika „Die Presse” i zarazem wydawca „Die Presse am Sonntag”.

Na początek odtworzono uczestnikom film z przekazem od Prezydenta Republiki Austrii Alexandra Van der Bellena. Prezydent mówił o populizmie, akcentował potrzebę wzajemnego zaufania i pytał jakiej chcemy przyszłości? Podziękował uczestnikom za wysiłki jakie prawnicy podejmują. Akcentował rolę i doświadczenia prawników w propagowaniu i obronie wspólnych fundamentów.

W toku dalszej dyskusji wspominano o sytuacji w Ukrainie, padały pytania o członkostwo Ukrainy w UE, ale też wskazywano na pojawiające się

opóźnienia w uzyskiwaniu członkostwa w UE przez takie kraje jak np. Północna Macedonia. Były też pytania o mechanizmy z art. 7 traktatu UE dotyczące możliwości zawieszenia niektórych praw wynikających ze stosowania Traktatów dla danego Państwa Członkowskiego, które narusza postanowienia traktatu UE. Głos zabrała Karoline Edtstadler – Federalny Minister do spraw UE i Konstytucji Republiki Austrii.

W toku debat kilkakrotnie wymieniono Polskę oraz Węgry w kontekście dostrzeganych naruszeń praworządności. Debatowano o konieczności powrotu państw UE na ścieżkę praworządności.

Swoje wystąpienie miała także prezes Ukraińskiej Rady Adwokackiej Lydia Izovitova. Pytano ją m.in. czy Ukraina zamierza wprowadzić „marshall law" i jakie zamierza wprowadzić restrykcje w zakresie ograniczenia praw człowieka? Pani prezes odpowiedziała, że w warunkach wojennych ograniczone jest działanie sądów i rośnie rola prokuratorów. Wydłużono okres zatrzymania bez kontroli sądu do 9 dni, a wcześniej były to 72 godziny. Prawnicy apelują o zmiany, choć rozumieją problem. Sądy nie działają - stąd nałożone ograniczenie. Pytano także, czy prezydent Zełenski działał zgodnie z prawem odwołując prezesa ukraińskiego trybunału konstytucyjnego? Ze strony ukraińskiej padła odpowiedź, że jest to pytanie natury politycznej i to nie kwestia do rozwiązania dla adwokatów. Adwokaci podjęli uchwałę, że to nieakceptowalne, aby naciskać na sądy w jakikolwiek sposób.

Następnie przemówił James MacGuill – prezes CCBE. Mówił m.in. o wyzwaniach związanych z otoczeniem normatywnym sztucznej inteligencji.

Podczas tego wydarzenia zaprezentowano materiał video z przemówieniem unijnego komisarza sprawiedliwości Didiera Reynerdsa. Komisarz akcentował jak ważne jest rule of law. Nielegalna agresja Federacji Rosyjskiej jest także jawnym złamaniem prawa międzynarodowego. Ukraina walczy o utrzymanie nie tylko niepodległości, ale i praworządności, gdyż jest to silnie powiązane. Przypomniał, że Rosja kwestionuje podstawowe zasady porządku i bezpieczeństwa w Europie. Apelował, aby wzmocnić Ukrainę w reformach i budować silne społeczeństwa demokratyczne. Zapowiedział, że UE użyje wszystkich narzędzi aby walczyć o utrzymanie rule od law. Zwrócił się z pytaniem do uczestników konferencji, jak możemy bronić

prawa przy kryzysach i nowych wyzwaniach? „Macie obowiązki zawodowe i to wy walczycie o utrzymanie prawa” - mówił.

Głos zabrał też wice prezydent Węgierskiej Rady Adwokackiej i zarazem vice szef delegacji węgierskiej w CCBE. Omówił zagadnienia związane z użyciem operacyjnym pegasusa na Węgrzech przeciwko dziennikarzom. Jak wspomniał, sprawa pegasusa rodzi liczne pytania. Przybliżył genezę problemu. Latem 2021 dziennikarze ujawnili aferę nielegalnego użycia oprogramowania pegasus. Amnesty International raportowało, że od 2018 więcej niż 300 obywateli było obserwowanych przy pomocy pegasusa. A miał to być program do szpiegowania terrorystów i zorganizowanych grup przestępczych, a nie cywili.

Najdłuższe, pełne ekspresji i rzeczowych argumentów natury prawnej i faktycznej wystąpienie miał prof. Martin Selmayr - Przewodniczący Reprezentacji Komisji Europejskiej w Austrii. Wspomniał m.in. o art. 51 traktatu ONZ. W jego ocenie nie wystarczy być pacyfistą, trzeba jednak aktywnie bronić rule of law. Można w tej walce stosować instrumenty takie jak np. drastyczne sankcje. Powiedział, że dostarczanie sprzętu wojennego Ukrainie to nie udział w wojnie, ale wspieranie rządu prawa, co jest dozwolone. Zastanawiał się czy nałożone na Rosję sankcje zadziałają. W ocenie prof. Selmayra zadziałają już wkrótce. Ludzie zdadzą sobie sprawę, że ich życie się pogorszy. Do końca roku będzie widać efekt sankcji, nawet jeśli nie zmieni to polityki agresora. Chińczycy też uważają, aby nie złamać sankcji. Dostrzegają bowiem ich siłę oddziaływania.

Omawiano zagrożenia technologii dla prywatności. Wspomniano zagrożenia wynikające z technologii szybkiego wyszukiwarki zdjęć czy pozyskiwania za pomocą AI Informacji z baz danych.

Na koniec głos konkludujący zabrała Alma Zadić – Federalny Minister Sprawiedliwości Republiki Austrii.

Rupert Wolff podsumował dyskusję wskazując, że jedyną broń, jaką mają prawnicy w walce o utrzymanie praworządności to słowo i zaznaczone na czerwono poprawki w różnych pismach i tekstach. Siła prawa teraz polega na track changes. To jedyna czerwień jaka powinna się pojawiać. Podkreślił, że kluczowa jest siła słowa, siła tekstu. Na tym wysiłki na rzecz rule of law

powinny się opierać.

Po konferencji uczestnicy zostali zaproszenie do pałacu Kanclerza Republiki Austrii. W imieniu kanclerza Karla Nehammera wystąpił szef działu prawnego urzędu (okazało się że w zespole prawnym Urzędu Kanclerskiego pracuje 60 osób). Swobodna atmosfera spotkanie pozwoliła na rozmowy i wymianę doświadczeń.

W sobotę 11 czerwca kulminacyjnym punktem programu było spotkanie w Ambasadzie Francji w Wiedniu.

Projekt deklaracji nawołującej do poszanowania praworządności i apelującej do władz o zwrócenie uwagi na techniki cyfrowe w służbie na rzecz praworządności przedstawiła delegacja francuska. Ostateczny tekst deklaracji zaprezentowano 11 czerwca w Ambasadzie Francuskiej w Wiedniu.

Po przemówieniu Ambasadora Francji w Austrii pana Gilles Pécouta głos zabrał mec. Laurent Martinet – wiceprezes francuskiej Conseille National do Barreaux (odpowiednik NRA) oraz mec. Jérôme Gavaudan – prezes CNB. Panowie nawiązali do Prezydencji Francji w Radzie Europy i zaprezentowali projekt deklaracji prawników europejskich wzywający do poszanowania praworządności.
Następnie, jako jedyny przedstawiciel samorządu europejskiego o głos został poproszony przewodniczący Polskiej Delegacji do CCBE, a zarazem sekretarz NRA adw. Bartosz Grohman, który w swoim wystąpieniu przedstawił zagrożenia płynące z braku poszanowania praworządności. Zwrócił uwagę, że Polska była wielokrotnie wymieniana podczas konferencji jako kraj mierzący się z trudnościami w zakresie stosowania rule of law.

Adw. Grohman przypomniał zebranym bogate tradycje polskiego parlamentaryzmu, 1000-letnią historię polskiej państwowości i wskazał na bogate doświadczenia Polski i Polaków w walce o wolność i sprawiedliwość. Wspomniał króla Jana Sobieskiego który przyjechał nieść wolność Wiedniowi w 1683 roku. Przypomniał Lecha Wałęsę i jego symboliczną postawę w latach 80-tych. Odniósł się do wielkiej historii Polski i jej dokonań. Ale nie tylko przeszłością żyjemy, pora spojrzeć na teraźniejszość, która jest dynamiczna. Świat się zmienia, ludzie nie patrzą na wartości, a doraźne korzyści. Zaapelował o akcje edukacyjne w społeczeństwach europejskich tak, aby

mechanizmy praworządności były znane wszystkim obywatelom i aby rozumieli płynące z naruszania praworządności zagrożenia. Mec. Grohman zapowiedział, że delegacja polska popiera deklarację i jest gotowa do jej podpisania. Zgromadzeni przyjęli przemówienie adw. Grohmana owacją na stojąco.

Delegacje podpisały „Deklarację europejskich prawników we wspieraniu praworządności".

Ogłoszenie podpisania deklaracji zakończyło porządek obrad 50-tej Konferencji.

Adw. Bartosz Grohman

WELCOME TO THE
EUROPEAN
PRESIDENTS'
CONFERENCE

WELCOME
TO THE
EUROPEAN
PRESIDENTS'
CONFERENCE

CONSEIL NATIONAL
DES BARREAUX
LES AVOCATS

